

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV EXPERIMENTÁLNÍ TVORBY

DEPARTMENT OF EXPERIMENTAL DESIGN

SLOVÁCKÉ DIVADLO III.

THEATRE OF SLOVÁCKO III.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Kateřina Pacolová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

MgA. Svatopluk Sládeček

BRNO 2020

Zadání diplomové práce

Číslo práce: FA-DIP0026/2019
Ústav: Ústav experimentální tvorby
Studentka: **Bc. Kateřina Pacolová**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: Architektura
Vedoucí práce: **MgA. Svatopluk Sládeček**
Akademický rok: 2019/20

Název diplomové práce:

Slovácké divadlo III.

Zadání diplomové práce:

Předmětem diplomové práce je umístění a návrh divadelní budovy v organismu regionálního centra – města Uherského Hradiště. Uherské Hradiště má 38 007 obyvatel/aglomerace/, je spádovým centrem Moravského Slovácka / 200 tis. obyvatel – oblast vymezena městy Kroměříž, Zlín, Kyjov, Hodonín / Divadlo má 8 tis. předplatitelů, nejvíce v ČR

Stávající divadelní budova sídlí v pronajatém objektu Sokolovny na Tyršově náměstí. Malá scéna je v domě na Mariánském náměstí. Kapacita hlediště velké scény je 370 diváků, odpovídající potřebám města a regionu. Zcela nevyhovující je velikost jeviště, výška provaziště, absence zadního a bočního jeviště, zázemí dílen a skladů je mimo současný areál divadla.

Dlouhodobým zájmem města Uherské Hradiště je současnou nevýhodnou situaci divadla do budoucna vyřešit.

Studentům budou k dispozici čtyři lokality v centru města dle výběru Útvaru hlavního architekta Uherského Hradiště. Po zhodnocení a analýze volí jednu parcelu dle vlastního uvážení.

Architektonické řešení bude respektovat charakter parcely a sídelního útvaru centra, zejména její topografické a kontextuální kvality, při zachování památkové ochrany stávajících objektů. Funkce objektů, dispoziční řešení i dopravní řešení budou vycházet ze stavebních programů divadelních provozů ověřených stávající praxí.

Rozsah grafických prací:

I. Úvodní údaje

Identifikace stavby, název, lokalita, údaje o zadavateli

II. Souhrnná průvodní a technická zpráva

Základní údaje charakterizující zástavbu a její budoucí provoz, přehled výchozích podkladů, zdůvodnění cílů návrhu, souhrnná technická zpráva, popis situačních vazeb, popis stávajících poměrů, limity využití, ochranná pásma, architektonická a technická koncepce navrhované zástavby, východiska návrhu, idea návrhu, ekonomické zhodnocení návrhu.

III. Výkresová dokumentace

urbanistické řešení vymezeného území 1:2000 se vztahy ke struktuře území, fotodokumentace stávajícího stavu, dopravní řešení, řešení krajinných úprav, situace a půdorysy všech podlaží dokumentující provozně dispoziční řešení s vyznačením jednotlivých prostor a místností 1:200 minimálně dva řezy dokumentující povahu navrhovaného objektu včetně konstrukcí založení stavby a úrovní terénu 1:200, prostorové zákresy, perspektivy, vizualizace, charakteristický architektonický detail části stavby , interiéru nebo konstrukce 1:20 př.1:10.

IV. Model

Fyzický model celého areálu a blízkého okolí 1:500, vybraný objekt 1:100

V. Prezentační panel

700/1400 2x panel souhrnně prezentující koncept a řešení

Seznam literatury:

Dialogy o kráse, Platón

Politika, Aristotelés

A Source Book in Theatrical History: Twenty-five centuries of stage history in more than 300 basic documents and other primary material, 1959, A. M. Nagler

Theatre and Playhouse: An Illustrated Survey of Theatre Buildings from Ancient Greece to the Present Day , Richard Leacroft

Schéma masové kultury Adorno, Theodor W. - Horkheimer, Max

Tajemství divadelního prostoru, Josef Svoboda, Odeon, 1990

Česká divadelní architektura, Jiří Hilmera, divadelní ústav 1999

Svět architektury a divadla, architekt Ivo Klimeš, Lenka Popelová, Eva Špačková, Grada 2014

Junioři matadoři , sborník, Kruh 2006-2009

Architektura Uherského Hradiště 1945-1989, Neoralová Martina, UPOL

Termín zadání diplomové práce: 10.2.2020

Termín odevzdání diplomové práce: 25.5.2020

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Kateřina Pacolová
student(ka)

MgA. Svatopluk Sládeček
vedoucí práce

B.Arch. Martin Kaftan, MSc, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Brně dne 10.2.2020

Ing.arch. MArch Jan Kristek, Ph.D.
děkan

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá návrhem nové budovy Slováckého divadla v Uherském Hradišti. Projekt sjednocuje stávající roztržštěný a nevyhovující provoz divadla do jednoho celku a přesouvá ho k historické budově věznice a Justičnímu paláci. V rámci projektu je také navrženo nové dopravní řešení, včetně úpravy stávajícího autobusového nádraží a přilehlého okolí divadelní budovy.

ANOTATION

Main topic of Diploma thesis is to deal with the design of a new building of the Slovácké divadlo in Uherské Hradiště. The project unites the current difficult service of the theater into one object and moves it next to the historic prison building and the Palace of Justice. The project also proposes a new traffic solution, including the modification of the existing bus station and the surrounding area of the theater building.

ÚVODNÍ ÚDAJE

Název stavby: Slovácké divadlo

Místo stavby: Velehradská třída, Uherské Hradiště

Katastrální území: Uherské Hradiště 772844

Dotčené parcely: 1421

URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ

UMÍSTĚNÍ

Novou budovu Slováckého divadla jsem se rozhodla umístit na území stávajícího autobusového nádraží ležícího u ulice Velehradská. Z analytických pokladů vyplývá, že se území nachází v blízkosti centra města, což je pro divadlo velkým přínosem. Zároveň vhodně doplňuje kulturní, společenské a institucionální budovy při Velehradské třídě, a to: Státní okresní archiv, Františkánský klášter, bývalou synagogu (dnes knihovnu B.B.Buchlovana), gymnázium, budovu Policie ČR, objekt Věznice spolu s Justičním palácem apod. Poloha divadla zároveň otevírá otázku starých autobusových nádraží, které jsou stále prostorovou dominantou spousty malých i velkých českých měst.

DOPRAVA

V současnosti je hlavní tepnou Uherského Hradiště Velehradská třída, která spojuje město s přilehlým Starým Městem. Je to také hlavní tah do větších okolních měst - ať už severně do Otrokovic, Zlína případně Brna a Olomouce, tak jižně do Kunovic, Uherského Ostrohu nebo Veselí nad Moravou. Dle územního plánu (viz. Analytická část) bude zrušen stávající oblouk s parkováním a bude zde vytvořena nová hlavní komunikace směr Zlín. Město také trápí problém s parkováním - auta parkují téměř kdekoli - podél komunikací, na volných prostranstvích i na náměstí.

Stávající autobusové nádraží se 34 nástupišti je vzpomínkou na socialismus. Jeho umístění v rámci města je ale vhodné (v blízkosti hlavních dopravních tepen), a proto jsem se rozhodla polohu zachovat. Jeho velikost jsem ale výrazně zredukovala. V předprostoru stávajícího supermarketu se tak nachází 4 nástupiště pro dálkové linky a 2 stání pro MHD. Nádraží je navíc doplněno o 5 míst pro taxi a novou nádražní budovu (kiosk) s pokladnou a čekárnou pro cestující.

Otázka parkování sehrála v návrhu výraznou roli. Projekt se snaží najít společné řešení a vytvořit parkování, které bude kapacitou odpovídat požadavkům divadla a zároveň bude mimo čas představení sloužit i veřejnosti.

Oblast pro situování nové divadelní budovy spadá pod záplavové území – umístění parkovacích stání do podzemí tak není vhodné, navíc by divadelní budova podléhala striktnímu nosnému systému podzemních podlaží a dle mého názoru by toto parkování nebylo veřejností příliš využíváno. Rozhodla jsem se proto vytvořit parkovací dům a spojit ho s divadelní budovou v jeden celek. Parkovací část navíc vytváří přechod mezi autobusovým nádražím a divadelní budovou. Dopravní napojení je provedeno z prodloužené ulice Politických vězňů. Parkovací dům celkem čítá 120 stání, včetně 7 míst pro invalidy.

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

KONCEPT

Slovácké divadlo má komorní a rodinný charakter – bylo založeno ochotníky z lásky k divadelnímu umění, dlouhá léta fungovalo v provizorních prostorech a ani dnes tomu není jinak. Přesto (nebo možná právě proto) se těší velké oblibě a největšímu množství předplatitelů v České republice. Familiérnost, skromnost a příjemná přátelská atmosféra je něco, čím je Slovácké divadlo typické. Ve veřejném prostoru navíc působí poměrně nenápadným dojmem a divák si ho musí tak trochu najít.

Základní myšlenkou je proto vytvoření městského domu. Objektu, který (stejně jako stávající budova) není ve veřejném prostoru příliš nápadný, a přes to v sobě ukrývá divadlo. Cílem je zároveň vytvoření soběstačného divadelního objektu, který provozním uspořádáním a funkčním obsahem odpovídá požadavkům regionálního divadla.

Budovy ležící na jižní straně Velehradské třídy se ke komunikaci obracejí zády a hlavní fasádou směřují k jihu. Navržený objekt toto uspořádání respektuje a hlavní vstup orientuje směrem k Věznici. Mezi Slováckým divadlem a Věznicí tak vzniká malé náměstí, které je zároveň důstojným předprostorem pro obě kulturní budovy.

Hmota Slováckého divadla vychází z hmoty Justičního paláce a je umístěna na osu Věznice. Těžištěm divadla se stalo jeviště Velké scény, resp. její provaziště. Výška budovy respektuje územní plán a nepřevyšuje stanovený limit ani blízkou Věznici. Pouze provaziště se stává z urbanistického hlediska novou dominantou a orientačním bodem v Uherském Hradišti.

Vzhledem k tomu, že se objekt nachází na hranici centra města, divadelní část (resp. jeviště obou scén a příslušná zázemí) je vyzdvížena do úrovně 2.NP. V uvolněném parteru se pak nachází mimo jiné pronajimatelné komerční prostory, které podporují jak život v budově i mimo čas představení, tak ekonomický chod objektu.

Architektonický výraz objektu vychází ze základní koncepce. Ze severní, východní i západní strany dům působí standardně, což vyplývá i z umístěných funkcí šaten, zázemí a parkování. Jejich pojetí je inspirované objektem Justičního paláce - fasády mají díky cihelnému obkladu jemnou strukturu a jsou doplněny průběžnými parapetními římsami.

Jižní fasáda je ale samotným divadlem, je transparentní a ukazuje, co v sobě budova skutečně ukrývá. Prosklený plášť jasně definuje hlavní vstup do budovy. Dává vyniknout otevřenému foyeru, které se rozprostírá mezi dvěma kontrastními dominantami - Velkou a Malou scénou. Dvojici objektů navíc doplňuje hlavní schodiště. Díky transparentnosti fasády je možné nahlídnout do útrob divadla a zároveň je foyer propojeno s okolním prostředím - zejména s veřejným prostorem a budovou Věznice. Prosklené foyer je navíc možné využít pro účely výstav a jiných kulturních akcí.

Nově vzniklé náměstí i plocha kolem divadla jsou opatřena zpevněným povrchem a doplněna o zeleň a mobiliář. Budova Věznice je v současnosti obehnaná vysokou zdí, která ale neumožňuje plnohodnotný vstup a předprostor budovy. Otázka její památkové hodnoty není v tuto chvíli jasná. Vzhledem k tomu, že by se měla Věznice stát kulturním a institucionálním sídlem, bylo by dle mého názoru vhodné vytvořit ve zdi několik prostupů, nebo ji úplně nahradit například výtvarnou instalací, která by odkazovala k původní bariéře a zároveň navazovala na nové řešení Věznice.

MATERIÁLOVÉ ŘEŠENÍ

Západní, severní a východní stranu objektu tvoří provětrávaná fasáda s cihelným obkladem Klinker. Obklad doplňují průběžné římsy z eloxovaného hliníku a hliníková okna se skrytým žaluziovým kastlíkem. Prosklená jižní fasáda je navržena ze systému Schüco, stěny jsou opatřeny bílou omítkou. Hliníková okna jsou doplněna o příznový žaluziový kastlík.

Světlému interiéru divadla dominují kontrastní objekty obou scén. Povrch Malé scény je opatřen černou omítkou a povrch Velké scény dřevěným obkladem. Malá scéna je v interiéru řešena jako tzv. black box. Hlediště Velké scény je také laděno do tmavých odstínů - jsou zde navržena křesla s tmavým čalouněním a akustické panely s dřevěným dekorem. Interiérové řešení obou scén se tak propisuje i do vnějšího povrchu.

PROVOZNÍ ŘEŠENÍ

VELKÁ SCÉNA

Jedná se o divadelní scénu v klasickém kukátkovém uspořádání. Velká scéna se skládá z hlavního jevištního prostoru, dvou bočních a jednoho zadního jeviště, předscény, hlediště a balkonu. Nad balkonem se také nachází lávka pro jevištní techniku. Rozměr hlavního jeviště je 9 x 9 m. Jedno boční a zadní jeviště tomuto rozměru odpovídají - během představení je tedy možné celou scénu přesunout do těchto prostorů (případně do provazistě) a vytvořit scénu novou. Pod jevištěm se také nachází manipulační prostor, který slouží jak pro nakládku kulís, tak jako rozšíření scénického prostoru. Rozměr portálu je 9 x 5,5 m, výška provazového komína 18 m.

Celková kapacita je 370 diváků. Hlediště respektuje současné uspořádání Velké scény, protože divadelníkům vyhovuje.

Jedná se o studiovou scénu s proměnlivým uspořádáním hlediště. Její půdorysný rozměr je 15,4 x 20,7 m. Skládá se z hlavního prostoru, balkonu pro diváky a balkonu pro techniky, osvětlovače a zvukaře. Součástí scény jsou také dvě schodiště vedoucí na balkon, která mohou zároveň sloužit jako inscenační nástroj pro herce. Přestože s Velkou scénou sdílí jak divácké, tak herecké a technické zázemí, v dispozicích jsou scény odděleny sociálním zázemím pro diváky spolu s výtahy a schodištěm. Scény totiž občas hrají ve stejný čas a toto oddělení podpoří jejich akustiku a zamezí vzájemnému rušení.

MALÁ SCÉNA

Celková kapacita Malé scény je 200 diváků. Prostorové uspořádání hlediště je možné měnit vždy v závislosti na daném představení a to tak, aby jevištní část tvořila alespoň 1/3 scénického prostoru při zachování maximální kapacity diváků.

Objekt Slováckého divadla má jedno podzemní a čtyři nadzemní podlaží a je rozdělen do několika funkčních celků - divácké části, divadelního zázemí, administrativy, bydlení pro herce, komerce, technického zázemí a parkovací části.

V podzemním podlaží se nachází parkování, technické zázemí a prostory skladů (rekvizit, kulís a kostýmů).

V 1.NP je pak umístěn hlavní vstup do budovy s foyerem, které je napojeno na divadelní klub a restauraci. Ta má i samostatný vstup a na provozu divadelní budovy není závislá. Dispozici doplňují čtyři komerční prostory a půjčovna kostýmů. Z prodloužené ulice Politických vězňů je napojena parkovací část i zásobování objektu.

V 2.NP se nachází foyer spolu se vstupy do Malé i Velké scény. Mezi nimi je umístěno sdílené provozní zázemí se sklady, šatnami, maskérnou a sociálním zázemím pro herce. Na západní straně budovy pokračuje parkovací část a je doplněna administrativou s kanceláři, zasedací místností a zázemím pro zaměstnance.

Ve 3. a 4.NP pokračují prostory obou scén, divadelního zázemí i parkování. U jihozápadní fasády je pak umístěno celkem 8 bytových jednotek pro herce/zaměstnance, které mohou sloužit jak pro dlouhodobé ubytování, tak pro hostující soubory.

KONSTRUKČNÍ ŘEŠENÍ

Nosná konstrukce budovy je tvořena monolitickým železobetonovým skeletem kombinovaným se stěnovým systémem. Objekt je rozdělen do dvou dilatačních celků – první část (parkování s administrativním zázemím a bytovými jednotkami) má rozměr cca 26,5 m x 50 m, druhá část (divadelní budova) má půdorysný rozměr cca 45 x 50 m. Mezi oba dilatační celky je vložena izolace tl. 50 mm.

Zastropení je uloženo na soustavu nosných zdí a průvlaků a je řešeno kombinací tří prvků – plnostěnných železobetonových nosníků „I“ profilu o výšce 600 mm (zastropení obou scén), předpjatých panelů Spiroll tl. 320 mm (prostory dílen a malírny, zkušebna, provaziště) a jednosměrně pnutých předpjatých železobetonových desek tl. 225 mm (zbylé prostory). Budova je založena na železobetonové desce tl. 500 mm. Vzhledem k vysoké hladině podzemní je vody návrh uvažuje také použití tzv. milánských stěn.

Hrubá dimenze prvků je odvozena z publikace Navrhování nosných konstrukcí, jejímž autorem je doc. Ing. Karel Lorenz, CSc.

Hlavní prosklená fasáda je navržena v systému Schüco. Hliníkové sloupky, které vynášejí jednotlivé skleněné díly, jsou kotveny do železobetonových průvlaků. Kvůli jižní orientaci jsou skleněné tabule navrženy z reflexního skla, a to ve třech různých provedeních:

- čiré sklo, použito v parteru
- šedé sklo (př. Stopsol clear), vysoce reflexní sklo je použito v místě hlavního foyer
- matné sklo použito před objemem Malé scény

Pro zvýraznění rozdílu mezi Malou scénou a zbylým foyerem jsem se také zvolil dva druhy provedení fasády. Před Malou scénou je navržen systém bez vnějších krycích lišt a spára mezi skleněnými tabulemi je vyplněna trvale pružným tmelem. Zbytek fasády je navržen v klasickém řešení s hliníkovou krycí lištou.